

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

**«ТЕОРІЯ АКАДЕМІЧНОГО РИСУНКУ І ПЛАСТИЧНА
АНАТОМІЯ»**

підготовки

бакалавраосвітньої

програми

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Силабус навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ АКАДЕМІЧНОГО РИСУНКУ І ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ» підготовки бакалавра галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», за освітньою програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Розробник: Каленюк О. М., кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

Протокол № 2 від 9 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри: () Каленюк О. М.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	02 – Культура і мистецтво 023 - Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Бакалавр	Обов’язкова
Кількість годин / кредитів 120/ 4		Рік навчання 2
ІНДЗ: нема		Семестр 3 - ий
		Лекції 36
		Лабораторні 1 8
		Самостійна робота 58
		Консультації 8
Форма контролю: екзамен		
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Каленюк Ольга Миколаївна

Науковий ступінь **кандидат педагогічних наук**

Вчене звання **доцент**

Посада **доцент кафедри образотворчого мистецтва**

Контактна інформація (моб.+38 050 206 75 71, kalenyuk@vnu.edu.ua)

Дні занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Програма курсу спрямована на теоретичне і практичне засвоєння закономірностей академічного рисунку і основ пластичної анатомії людини. В процесі вивчення дисципліни отримують знання про теоретичні основи академічного рисунку як основи образотворчої грамоти у навчальному мистецькому закладі. Вмітимуть на практиці застосовувати відповідні закони, принципи, методи, прийоми для здійснення майбутньої професійної художньої діяльності.

Пререквізити. «Композиція», «Рисунок», «Перспектива і основи графіки» / Постреквізити «Скульптура», «Кваліфікаційна робота».

2. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета дисципліни – формування фахівців, здатних створювати високохудожні оригінальні твори у галузі образотворчого та декоративного

мистецтва, проводити інноваційну діяльність на основі національного та зарубіжного досвіду образотворчого мистецтва.

Завдання дисципліни – засвоєння закономірностей академічного рисунку, прийомів і методів його використання в художній практиці.

3. Результати навчання (компетентності).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно- просторового та візуального середовища.

СК7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми від студентів очікуються такі програмні результати навчання:

ПР 01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПР 02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПР 06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПР 07. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого і декоративного мистецтва, сценографії, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПР 19. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контр./ Бали
Змістовий модуль I. Зображення геометричних фігур і побутових предметів в академічному малюнку						
Тема 1. Роль академічного рисунка у творчості	12	4		8		P/5

професійного художника. Поняття про пропорції в образотворчому мистецтві.						
Тема 2. Основи лінійної перспективи. Побудова предметів плоскої форми.	18	4	4	8	2	
Тема 3. Перспективна побудова геометричних тіл.	18	4	4	8	2	
Тема 4. Основи повітряної перспективи	2	2				
Тема 5. Рисунок з натури, по пам'яті та за уявою.	2	2				
Разом за модулем 1	52	16	8	24	4	
Змістовий модуль II. Зображення живих істот і людей.						
Тема 6. Зображення птахів, тварин, комах.	18	4	2	10	2	IPC/20
Тема 7.. Зображення голови людини. Пластична анатомія голови і шиї.	21	6	4	10	1	IPC/10
Тема 8.. Зображення фігури людини. Пластична анатомія фігури людини.	29	10	4	14	1	IPC/5
Разом за модулем 2	68	20	10	34	4	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота №1						МКР/30
Модульна контрольна робота №2						МКР/30
Всього годин / Балів	120	36	18	58	8	100

* IPC – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента.

* Р – реферат, презентація.

* МКР – модульна контрольна робота.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

На самостійне опрацювання виноситься робота за темами змістових модулів.

IV. Політика оцінювання

Накопичення балів студентами відбувається у період вивчення дисципліни на підставі проведення викладачем двох основних видів контролю: поточного (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в обсязі певної теми) та підсумкового (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу по завершенню курсу).

Політика викладача щодо студента. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даної дисципліни студент зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання згідно навчального плану.

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Практичні роботи студентів мають бути оригінальними ⁵

творами власного виконання. Теоретичні – ґрунтуватися на основі власних міркувань та умовиводів. Приклади можливої академічної недоброчесності - творчий або академічний плагіат, відсутність посилань на джерела, списування, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, повторне виконання завдання відповідної теми).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, кінцевий термін здачі - напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля. Студент, який не отримав оцінки за поточні завдання не допускається до складання модульних контрольних робіт. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

V. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з дисципліни «Актуальні мистецькі практики» є екзамен – сумарна оцінка поточного і підсумкового контролю. Підсумковий контроль здійснюється у формі двох модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи - це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожен з яких студент може отримати максимально 30 балів. Індивідуальне навчально-дослідне завдання має відображати вміння студента синтезувати отримані знання і застосувати їх в пошуковій та аналітичній роботі при написанні реферату. Термін здачі модульних контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі підсумкової модульної контрольної роботи допускаються студенти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему). В іншому випадку студент здає екзамен і бали за модульні контрольні роботи анулюються.

На іспит виносяться основні практичні питання, типові та комплексні задачі (практична робота за варіантами), відповідно тем змістових модулів.

(наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Теоретичні – ґрунтуватися на основі власних міркувань та умовиводів. Приклади можливої академічної недоброчесності - творчий або академічний плагіат, відсутність посилань на джерела, списування, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної

добросовісності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, повторне виконання завдання відповідної теми).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, кінцевий термін здачі - напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля. Студент, який не отримав оцінки за поточні завдання не допускається до складання модульних контрольних робіт. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

VI. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з дисципліни «Актуальні мистецькі практики» є екзамен – сумарна оцінка поточного і підсумкового контролю. Підсумковий контроль здійснюється у формі двох модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи - це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожно з яких студент може отримати максимально 30 балів. Індивідуальне навчально-дослідне завдання має відображати вміння студента синтезувати отриманні знання і застосувати їх в пошуковій та аналітичній роботі при написанні реферату. Термін здачі модульних контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі підсумкової модульної контрольної роботи допускаються студенти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему). В іншому випадку студент здає екзамен і бали за модульні контрольні роботи анулюються.

На іспит виносяться основні практичні питання, типові та комплексні задачі (практична робота за варіантами), відповідно тем змістових модулів.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

ВІІ. Рекомендована література

1. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты. – Г. В. Беда, М.: Просвещение, 1989. – 192 с.
2. Беда Г. В. Живопись: Учеб. для студентов пед. институтов по спец. № 2109 «Черчение, изобраз. искусство и труд» / Г. В. Беда. – М.: Просвещение, 1986. – 192 с.
3. Голубева О. Л. Основы композиции: учебное пособие для вузов / О. Л. Голубева. М.: Изд. дом «Искусство», 2004. – 120 с.
4. Книга вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу: Довідково-методичне видання /Упоряд. М. С. Демчишин; О.В.Гайдамака. – Харків, 2006. – 768 с.
5. Кривавич Д. П., Овсїйчук В. А., Черепанова С. Українське мистецтво: навчальний посібник: у 3-х ч. Ч. 3.
6. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі /Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, І. В. Руденко. –Харків, 2006. -256 с.
7. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін /Г. М. Падалка. –К.: Освіта України, 2008. -274 с.
8. Михайленко В. Є. Основы композиции / В. Є. Михайленко. – К.: Каравела, 2004. – 304 с.
9. Ли Н. Голова человека: Основы учебного академического рисунка: учебник – М.: Эксмо, 2014. – 264 с.
10. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка: учебник – М.: изд-во Эксмо, 2017. – 480 с.
11. Маслов Н. Я. Пленэр: Практика по изобразит. искусству. [Учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов] / Н. Я. Маслов. – М.: Просвещение, 1984. – 112 с.
12. Нестеренко В.Е. Рисунок головы человека. – Минск, 1992. – 123 с.
13. Основы викладання мистецьких дисциплін / За ред. Рудницької О. П. - К., 1998. – 84 с.
14. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін / Г. М. Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
15. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 216 с. 32. Печенюк Таміла. Кольорознавство / Таміла Печенюк. – К.: Грані – Т, 2009. – 192 с.
16. Рисунок и живопись. / Секачева. В. А., Чуйкина А. М., Пименова Л. Г., - М.: Легкая и пищевая промышленность, 1983. – 210 с.
17. Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия: [уч. пособие / сост. Н. Н. Ростовцев]. – М.: Просвещение, 1989. – 207 с.
18. Ростовцев Н. Н. Академический рисунок / Н. Н. Ростовцев. – М.: Просвещение, 1984. – 240 с. 37. Ростовцев Н. Н. Развитие творчески

- способностей на занятиях рисованием / Н. Н. Ростовцев, А. Е. Терентьев. – М.: Просвещение, 1987. – 176 с.
19. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию: рус. и сов. школы рисунка: [учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин- тов по спец. № 2109 черчение, рисование и труд] / Н. Н. Ростовцев. – М.: Просвещение, 1982. – 240 с.
 20. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе: Учебник для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов. – 2-е изд., доп. И перераб. – М.: просвещение, 1980. 239 с.. ил.
 21. Ростовцев Н. Н. Терентьев А.Е. Развитие творческих способностей на занятиях рисованием Учебное пособие для студентов худож. - граф. фак. пед. ин-тов. – М.: Просвещение, 1987. 167.с.
 22. Стась М. І. Академічний живопис: навчально-методичний посібник / М. І. Стась, Т. К. Касьян. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2010. – 244 с.
 23. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін /О.П.Рудницька. –К.: АПН України, 1998. -183 с.
 24. Сухенько В. О. Рисунок. Навчальний посібник / В. О. Сухенько. – К.: «BONA MENTE», 2004. – 184 с.
 25. Терентьев А.Е. Рисунок в педагогической практике учителя изобразительного искусства: пособие для учителей / А. Е. Теренев. – М.: Просвещение, 1981. – 175 с.
 26. Школа изобразительного искусства: В 10 вып. – М., 1987 – 1992. 52. Шорохов Е. В. Композиция: [учеб. для студентов худож.-граф. пед. ин-тов. – 2-е изд., перераб. и доп.] / Е. В. Шорохов. – М.: Просвещение, 1986. – 207 с.
 27. Яблонский В.А. Преподавание предметов «Рисунок» и «Основы композиции». – М.: Высшая школа, 1989. – 77 с.